

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 29.01.2016
Sayı: 265

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'de Müslüman olmayan azınlıklara ait okullarda son yıllarda büyük sorunlar yaşanmaktadır. Azınlıkların eğitim hakları Lozan Anlaşması'nda güvence altına alınmasına karşın son yıllarda başta bu okullarının ticarethaneye dönüştürülmek istenmesi olmak üzere birçok sorunlar yaşanmaktadır. Azınlık okullarının yaşadığı sorunların araştırılması konusunda Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Saygılarımızla

Dr. Leyla Çarç

SİBEL ÖZDEMİR

İstanbul

Özgün ÖZEL
Manisa Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

HERDA KAYIRIDEMİR

Mersin

① Selina Doğan
İstanbul Milletvekili

Hüseyin ÇAMAR
MERSİN

Senal Sarıhan
Ankara

Comal Okan Yüksel
Eskişehir

Erhan Aygün
Bursa
GÜLAY YEDEKÇİ
İSTANBUL

Yorak Ekin Turpo
Long. Mv.
Kemal Zeybek
Samsun Mv.

Didem Engin
İstanbul Mv.

TURABI KAYHAN
Tunceli
Kırklareli

Mustafa Tuncer
Anıy
M M 2

Neli Töbeles
Uludağ M.
Z. Z.

Mahmut Karal

Hüseyin Yılmaz
Aydın

Jerkan Çepel
Hartay Mv.

Clper

MURAT BAKAN
12 Mİ
M S C K

Melike Bosman
Denizli Mv.

GEREKÇE

Türkiye'nin kuruluş senedi olarak kabul edilen Lozan Anlaşması'nda azınlık olarak kabul edilen milletlerin hukuki ve sosyal durumlarına ilişkin düzenlemeler içermektedir.

Lozan Anlaşması'nda azınlıkların eğitim hakkına ilişkin de düzenleme yapılmıştır. Söz konusu anlaşmanın 40 ve 41'inci maddelerinde azınlıkların kendi okullarını kurabileceği, bunun için de devletin her türlü kolaylığı sağlayacağı hükümleri yer almaktadır. Bu bakımdan azınlık okulları diğerlerinden farklı bir idare şekline kavuşmuştur.

Türkiye'de okullar "devlet okulları" ve "özel okullar" şeklinde iki ayrı statüye sahiptir. Azınlık okulları, devlet okulu olmadıkları için özel okul statüsünde değerlendirilmektedir. Ancak bugüne dek tarihsel ve hayrî durumları göz önünde bulundurularak Müslüman olmayan azınlıklara ait okulların hiçbiri iktisadi işletme olarak değerlendirilmemiştir. 1936'da yürürlüğe giren Vakıflar Yasası'yla birlikte bu okullar gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutulmuşlardır. Buna karşın azınlık okullarına özel bir statü de getirilmediği için son yıllarda büyük sorunlar yaşanmıştır.

Bugüne kadar okullarda öğrenci velilerinden kayıt ücreti alınmadığından oluşan bütçe açıkları yapılan bağışlarla kapatılmaya çalışılmıştır. Ancak bu açıklar bununla da kapanmamıştır. Cemaat temsilcilerinin konuyu gündeme getirmesiyle birlikte Hükümet 2014-2015 eğitim döneminden itibaren tüm özel okullara belirli kriterler çerçevesinde yapılan devlet yardımından azınlık okullarının da faydalanması sağlamıştır.

Okulların bütçe açığının kapatılmasına büyük katkı sağlayan bu uygulama kısa süre sonra büyük sorunlar doğurmuştur. Azınlık okulları bu yardımdan dolayı özel okul statüsünde değerlendirilmiş ve Maliye Bakanlığı inceleme başlatmıştır.

Müfettişler yaptıkları incelemede bazı velilerin yaptığı bağışları okul ücreti olarak değerlendirmiş ve okulların iktisadi işletme olması gerektiğine dair raporlar yazmıştır.

Kar amacı gütmeyen ve kültürel bir devamlılığın en önemli araçlarından biri olan azınlık okullarının parası olan öğrencileri kaydedip parası olmayanları kaydetme gibi bir durumları olamaz. Azınlık okullarının iktisadi işletme olarak kabul edilmesi birçok azınlık mensubunun çocuklarını bu okullara gönderemeyeceği gibi birçok okul kapanma tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır.

Azınlık okulları sadece kendi cemaatlerine mensup öğrencileri kabul edebilmekteler. Öğrencilerin cemaat mensubu olduklarına ilişkin kriterlerin henüz tam olarak belirlenmemiş olması sıkıntıların yaşanmasına neden olmaktadır.

Azınlık okullarında akademik kadro ve ders materyali temininde de ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Azınlık okullarında öğretmenlik yapabilmek için ihtiyaca cevap verebilecek ilgili bir fakültenin olmaması konuyla ilgili sıkıntıların yaşanmasına neden olmaktadır.

Söz konusu okullarda Türkçe grubu derslerinin Türk öğretmenler tarafından verilmesi zorunluluğu bulunmaktadır. Bu uygulama azınlık mensubu öğretmenler tarafından tepkiyle karşılanmakta ve devletin kendilerine güvenmediği algısı oluşturmaktadır. Aynı şekilde öğretmenler arasında da eşitsizlik doğurmaktadır.

Yaşanan iç savaştan dolayı milyonlarca Suriyeli son yıllarda Türkiye'ye göç etmek zorunda kalmıştır. Bunlar içinde Suriye vatandaşı Ermeni öğrenciler de bulunmaktadır. Bu öğrenciler Ermeni okullarına alınmakta.

Türkiye'de binlerce Süryani yaşamasına karşın 2012 tarihine kadar Süryani okulu açılmaktaydı. Süryani okulunun açılmasına engel olan Milli Eğitim Bakanlığı'nın genelgesinin iptal edilmesinin ardından ilk olarak 2013 yılında Süryani ana okulu açılabilmiştir. Şimdi ilkokul açma hazırlığı içinde olan Süryani vakıfları büyük maddi zorluk yaşamaktalar. Lozan Anlaşması'nın azınlık okullarına yönelik müspet yükümlülükleri maddi desteği de kapsamaktadır. Ancak Süryaniler bu desteği alamamaktadırlar.

Bunlar ve benzeri nedenlerden dolayı Türkiye'de yaşayan Müslüman olmayan azınlıklar eğitim konusunda büyük sorunlar yaşamaktadır. Tüm bu sorunların TBMM tarafından araştırılması uygun olacaktır.

